

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Karla Ulíka a Mgr. Josefa Straky v právní věci

žalobkyně: **M. C. B.**
narozená X, státní příslušnice Brazilské federativní republiky
bytem X
zastoupená Mgr. Pavolem Kehlem, advokátem
sídlem Panská 6, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 466,50 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám jejího zástupce Mgr. Pavola Kehla, advokáta.
- III. Žalobkyni se do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, podanou a doručenou soudu 12. 4. 2022, domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného podle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Nečinnost spatřovala v tom, že žalovaný o její žádosti o udělení povolení k přechodnému pobytu, podané 13. 7. 2021, nerozhodl v 60denní lhůtě podle § 169t odst. 6 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“).
2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že žalovaný i Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále „Komise“) jako nadřízený správní orgán porušují zákonnou lhůtu pro rozhodnutí. Komise na žalobkynin návrh ze dne 7. 3. 2022 přijala dne 5. 4. 2022 opatření proti nečinnosti, kterým žalovanému uložila povinnost vydat rozhodnutí ve lhůtě 60 dnů ode dne doručení opatření Komise žalovanému. Komise sice ve svém opatření konstatovala, že zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí již vypršela, avšak už neodůvodnila

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.

přiměřenost nově poskytnuté 60denní lhůty pro vydání rozhodnutí. Diferencoval-li zákonodárce v zákoně o pobytu cizinců stanovenou délku pro vydání rozhodnutí, určil tím současně, jaká délka je přiměřená pro to které řízení s ohledem na jeho složitost. Komise nezdůvodnila, proč bylo nezbytné stanovit nejdelší možnou lhůtu. Navíc Komise vydala opatření až po 30 dnech od podání návrhu. Podle žalobkyně Komise nepochopila smysl institutu opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále „správní řád“). Jeho účelem je nečinnost odstranit, nikoliv ji svým rozhodnutím posvětit. Výsledkem opatření Komise bylo, že žalovaný měl na vydání rozhodnutí dalších 60 dnů, což považovala žalobkyně za nespravedlivé. Byla svým způsobem potrestána za to, že využila svého práva návrhu k provedení opatření proti nečinnosti. Žalobkyně měla za to, že žalobu podala poté, co bezvysledně vyčerpala prostředek ochrany před nečinností.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 24. 5. 2022 popřel oprávněnost podané žaloby, neboť v její věci nebyl a není nečinný. Žalovaný ve správním řízení zkoumal, zda žalobkyně splňuje podmínky, které zákon stanoví pro udělení příslušného druhu přechodného pobytu a prováděl úkony směřující k nepochybnému zjištění, zda žalobkyni lze považovat za rodinnou příslušnici občana EU. Navrhl soudu, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.
4. Dne 29. 6. 2022 soud obdržel zpětvzetí žaloby. Žalobkyně soudu sdělila, že žalovaný již o její žádosti rozhodl, proto nečinnostní žalobu bere zpět pro pozdější chování žalovaného. Současně požádala o náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. Žalobkyni už vznikly nemalé náklady na právní zastupování ve věci, které vynaložila ve snaze dosáhnout zákonného postupu žalovaného. Poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 29. 6. 2010, č. j. 4 As 8/2010-91, z něhož podle ní vyplývá oprávnění žádat náhradu nákladů řízení. Žalobkyni by stejné právo náleželo, pokud by nečinnost konstatoval soud. Z jejích předchozích podání je přitom zřejmé, že žalovaný byl nečinný přes opakované výzvy.
5. Podle § 37 odst. 4 s. ř. s. může navrhovatel vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl.
6. Podle § 47 písm. a) s. ř. s. soud řízení usnesením zastaví, vzal-li navrhovatel svůj návrh zpět.
7. Vzhledem k tomu, že podání žalobkyně obsahující zpětvzetí žaloby nevzbuzuje z hlediska svého označení ani obsahu jakékoliv pochybnosti, soud řízení o žalobě v souladu s § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil.
8. Soud dále posuzoval, zda žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení.
9. Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta. Vzal-li však navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení. Soud proto musel posoudit, nakolik toto zpětvzetí bylo učiněno pro pozdější chování žalovaného ve smyslu § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s.

10. Samotné vydání rozhodnutí po podání nečinnostní žaloby ještě nemusí vždy znamenat naplnění podmínek pro přiznání náhrady nákladů řízení dle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2017, č. j. 48 A 86/2017-34). Jak konstatoval NSS v rozsudku ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3 As 43/2016-36, smyslem § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. je přiznat náhradu nákladů řízení žalobci, který podal žalobu opodstatněně (tzn. přípustně a důvodně) a žalobu bere zpět, neboť v mezidobí došlo mimo soudní řízení ke změně situace, která fakticky odpovídá tomu, co žalobou požadoval, a v případě, že by tento procesní úkon neučinil, vedlo by to k neúspěchu jeho žaloby.
11. Podle § 79 odst. 1 věty první s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
12. Judikatura NSS, vycházejíc zejména z rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 5. 2016, č. j. 5 As 9/2015-59, dovozovala, že není-li při podání žaloby na ochranu proti nečinnosti splněna podmínka bezvýsledného vyčerpání prostředku proti nečinnosti (§ 79 odst. 1 s. ř. s.), jedná se o žalobu nepřipustnou, kterou soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., přičemž k případnému dodatečnému splnění této podmínky v průběhu řízení před soudem nelze přihlížet.
13. Ústavní soud se v nálezu ze dne 24. 8. 2021, sp. zn. IV. ÚS 3523/20, s touto judikaturou neztotožnil v tom, že by k případnému dodatečnému splnění této podmínky nebylo možné v soudním řízení přihlížet. Podle Ústavního soudu jde takto pojatou nepřipustnost nečinnostní žaloby v soudním řízení odstranit. O nečinnostní žalobě lze tedy podle Ústavního soudu rozhodnout věcně i tehdy, když k bezvýslednému vyčerpání prostředků ochrany proti nečinnosti před správním orgánem došlo až v průběhu soudního řízení.
14. V nyní posuzované věci žalobkyně dne 7. 3. 2022 požádala Komisi o učinění opatření proti nečinnosti žalovaného. Tím ještě nedochází k bezvýslednému vyčerpání ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. K tomu obvykle dojde až tím, že (1) nadřízený orgán žádosti o přijetí opatření proti nečinnosti nevyhoví, nebo že (2) samotný nadřízený orgán nevyřídí žádost o opatření v jemu zákonem stanovené lhůtě nebo že (3) nadřízený orgán sice přikáže žalovanému vydat rozhodnutí v jím stanovené lhůtě, žalovaný tak ale neučiní (viz např. rozsudek NSS ze dne 6. 8. 2021, č. j. 5 As 46/2021-33).
15. Žádná z těchto tří situací nenastala. Komise žádosti vyhověla, učinila tak 5. 4. 2022, tedy v třicetidenní lhůtě od podání žádosti dle § 71 odst. 3 správního řádu (viz rozsudek NSS ze dne 23. 3. 2017, č. j. 9 Azs 344/2016-22) a žalovaný vydal rozhodnutí v Komisi stanovené 60denní lhůtě od doručení opatření proti nečinnosti (opatření mu bylo doručeno dne 5. 4. 2022 a rozhodnutí vydal dne 31. 5. 2022). Žalobu přitom žalobkyně podala již dne 12. 4. 2022, tedy před uplynutím Komisi stanovené lhůty.
16. Za bezvýsledné vyčerpání prostředků dle § 79 odst. 1 s. ř. s. je třeba považovat i situaci, kdy nadřízený orgán sice vyhoví žádosti o opatření proti nečinnosti, konstatuje nečinnost žalovaného, ale stanoví mu tak dlouhou lhůtu k nápravě, tj. k vydání rozhodnutí, že po žalobci nelze spravedlivě požadovat, aby vyčkával s podáním nečinností žaloby na její uplynutí. Z výše citovaného nálezu vyplývá, že nadřízeným orgánem stanovená lhůta

k odstranění nečinnosti musí být přiměřeně krátká, „*tak aby vedla k co nejrychlejšímu odstranění protiprávní nečinnosti s ohledem na úkony, které je v řízení třeba vykonat*“ (odst. 54). Ústavní soud také poznamenal, že někdy může trvat dlouhou dobu, než se ukáže, že prostředek ochrany byl bezúspěšný, „*v extrémních případech až 60 dnů*“ (odst. 54).

17. V nyní posuzované věci žalobkyně poukazovala na to, že Komise rozhodla o opatření po téměř 30 dnech od podání žádosti a žalovanému bez odůvodnění poskytla dalších 60 dnů na rozhodnutí, což považuje za nespravedlivé. K tomu soud uvádí, že Komise rozhodla o opatření proti nečinnosti v zákonné lhůtě. V tomto jí nic vytýkat nelze. Soud se ale ztotožňuje s žalobkyní, že 60denní lhůta poskytnutá Komisí žalovanému nebyla v daném případě přiměřená. Samotná zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu činí 60 dnů [§ 169t odst. 6 písm. f) zákona o pobytu cizinců]. Komise tedy žalovanému po devíti měsících trvání správního řízení poskytla stejnou lhůtu, v jaké mu zákon ukládal celé správní řízení realizovat (v tomto případě měl vydat rozhodnutí nejpozději v září 2021). Poskytnutí lhůty k odstranění nečinnosti, která odpovídá nejdelší zákonem dovolené lhůtě pro provedení celého správního řízení od jeho počátku do konce, po devíti měsících jeho vedení, nadto bez jakéhokoli odůvodnění, nespĺňuje požadavek přiměřenosti. Komise stanovením nepřiměřeně dlouhé lhůty k nápravě žalovanému neposkytla žalobkyni adekvátní ochranu, která by vedla k urychlenému odstranění zjištěné nečinnosti.
18. Proto má soud za to, že žalobkyně bezvýsledně vyčerpala prostředky ochrany dle § 79 odst. 1 s. ř. s. již ke dni podání žaloby a nebyla povinna dále vyčkávat s podáním nečinností žaloby na to, zda žalovaný vydá rozhodnutí v takto stanovené lhůtě. Žaloba tak byla od počátku přípustná. Současně by byla též důvodná, neboť žalovaný vydal rozhodnutí až dne 31. 5. 2022, tedy dávno po uplynutí 60denní lhůty k vydání rozhodnutí dle § 169t odst. 6 písm. f) zákona o pobytu cizinců. Obrana žalovaného spočívajícího v tvrzení, že v řízení byl činný a postupoval bez průtahů, není bez dalšího relevantní, jak plyne z četné judikatury správních soudů. Podstatné není, zda žalovaný učinil některé dílčí úkony, ale zda vydal rozhodnutí o žádosti v zákonem stanovené lhůtě (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2017, č. j. 10 Azs 202/2017-52, odst. 15) – což se nestalo. Žalovaný přitom ani netvrdil, že by se na délce řízení podílela žalobkyně či že by zákonná lhůta k vydání rozhodnutí neběžela. Nadto ani není pravda, že by žalovaný konal jednotlivé úkony ve správním řízení bez prodlev. Dle správního spisu žalovaný dne 29. 9. 2021 vyzval žalobkyni k seznámení se s poklady pro vydání rozhodnutí, dne 1. 11. 2021 se žalobkyně s podklady seznámila a od té doby žalovaný neučinil žádný relevantní krok směřující k vydání rozhodnutí.
19. Soud tedy uzavírá, že by žaloba byla z hmotněprávního hlediska úspěšná. Za této situace lze zpětvzetí žaloby v důsledku vydání meritorního rozhodnutí v průběhu soudního řízení považovat za učiněné z důvodu pozdějšího chování žalovaného ve smyslu § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. Protože v tomto případě žalobkyně vyčerpala prostředek ochrany dle § 79 odst. 1 s. ř. s. před podáním žaloby, není důvod uvažovat o nepřiznání nákladů z důvodu zvláštního zřetele hodného dle § 60 odst. 7 s. ř. s. (k tomu viz výše citovaný nález Ústavního soudu, odst. 56).
20. Proto soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku 11 466,50 Kč. Náklady řízení zahrnují

nevrácenou část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem, které tvoří odměna za zastoupení a náhrada hotových výdajů. Výše odměny advokáta za zastupování se stanoví v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Zástupci žalobkyně náleží odměna za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu (převzetí a příprava zastoupení) ve výši 3 100 Kč (k tomu blíže viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2021, č. j. 51 A 101/2020-28, odst. 17), za jeden úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (sepis žaloby) ve výši 3 100 Kč a za jeden úkon právní služby (zpětvzetí žaloby), který odpovídá částce 1 550 Kč dle § 11 odst. 2 a 3 advokátního tarifu (v případě zpětvzetí nečinnostní žaloby totiž není třeba vyvíjet náročnou úvahu o tom, zda žalobu vzít zpět či nikoliv, neboť skutečnost, že nečinný správní orgán vydal rozhodnutí, by jinak vedla k zamítnutí žaloby jako nedůvodné). Vedle odměny přísluší zástupci žalobkyně též náhrada hotových výdajů v paušální výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby dle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu, celkem tedy 900 Kč. Zástupce žalobkyně je plátcem DPH, k nákladům řízení tak patří i náhrada za DPH ve výši 1 816,50 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobkyně, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 54 odst. 7 ve spojení s § 55 odst. 5 s. ř. s.).

21. O vrácení části zaplaceného soudního poplatku soud rozhodl podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Jelikož ke zpětvzetí žaloby došlo před prvním jednáním ve věci, rozhodl soud o vrácení zaplaceného soudního poplatku sníženého o 1 000 Kč. Soudní poplatek ve výši 1 000 Kč bude žalobkyni vrácen na jí uvedený bankovní účet ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení, je nepřipustná (§ 104 odst. 2 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. července 2022

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. M.